

AGENDA

5 juni

Den Haag, Huygens Instituut
The Letter before the Spirit - the Importance of Text Editions for the Study of the Reception of Aristotle. Session 7: Electronic editing

About the importance of scientific, reliable and modern critical text editions for the study of the history of philosophy and science, more specifically for the study of the reception of Aristotle's works. Focus will be on new possibilities of electronic editing for this type of complicated text editions. www.huygensinstituut.knaw.nl/images/stories/nieuws/junicongres.pdf

15 juni

Amsterdam, KNAW, Trippenhuis
Ethics of (e)research

A one-day course for PhD students, post-doctoral and other researchers, organized by the Virtual Knowledge Studio in collaboration with the KNAW. Participants will have the opportunity to examine their own research practices from an ethical perspective and to learn about current approaches to research ethics.

www.virtualknowledgestudio.nl/conferences/

17-19 juni

Geneva, University of Geneva
CERN workshop on Innovations in Scholarly Communication (OAI6)

The workshop will follow the successful format of previous workshops mixing practical tutorials, presentations from cutting-edge projects and research, discussion groups, posters, and an intense social programme to maximize interaction and communication. <http://indico.cern.ch/conferenceDisplay.py?confid=48321>

18 juni

Nijmegen, Radboud Universiteit
Middeleeuwse pelgrimstekens en geoinformatica

Symposium georganiseerd door de afdeling Kunstgeschiedenis van de middeleeuwen en de vroegchristelijke tijd van de RU ter gelegenheid van de presentatie van de vernieuwde Kunera-website www.kunera.nl. Kunera biedt toegang tot een database met meer dan 15.000 insignes en ampullen van religieuze en profane aard. Het programma omvat lezingen over IT en toepassingen daarvan, en middeleeuwse insignes. www.ru.nl/letteren/actueel/nieuws/symposium_o/

19 juni

Rotterdam, World Trade Center
GEO Youth Capital 2009

Bachelor en Masterstudenten kunnen zich gratis aanmelden voor de geo-spatial & SDI Masterclass verzorgd door vooraanstaande hoogleraren en sprekers uit het bedrijfsleven. In de Masterclass komen actuele vraagstukken over geo-informatie en de geo-informatie infrastructuur aan bod, gepresenteerd vanuit een brede benadering waarin zowel beleid en technologie als informatie belicht zullen worden. Deelnemers ontvangen na afloop een certificaat. www.gsdi.11.nl

22-25 juni

Maryland (USA), University of Maryland
Digital Humanities 2009

Annual joint meeting of the Association for Computers and the Humanities, the Association for Literary and Linguistic Computing, and the Society for Digital Humanities. www.mith2.umd.edu/dh09/

24-26 juni

Keulen, Maternushaus
5th International Conference on e-Social Science

Bringing together leading representatives of the social science e-infrastructure, cyber infrastructure and e-research communities in order to improve mutual awareness and promote coordinated activities to accelerate research.

www.nCESS.ac.uk/conference-09/

14-28 augustus

Lugano, Università dell Svizzera Italiana
Swiss Summer School on Methods in the Social Sciences

Methodology is the corner stone of good scientific practice, and sound training in methodology is essential. The Summer School provides methodological courses of further education. It is open to all who need to use social science methods for their work, and is best suited for those who need to deepen and widen their methodological skills.

www.unil.ch/fors/pages4119_en.html

Tussen schijn en werkelijkheid

PLAYING THE PAST

Reconstructie van een havenwijk in Antwerpen uit 1700

De game-industrie produceert tegenwoordig technologische hoogstandjes, waarbij de speler door foto-realistische werelden kan dwalen. Dezelfde technologie is ook in staat het verloren gegane verleden weer tot leven te wekken. Een virtuele tocht door een zeventiende-eeuwse stad, een interactieve wandeling door een verdwenen klooster, dankzij de computer lijkt het allemaal net echt.

Musea en erfgoedinstellingen gebruiken steeds vaker historische visualisaties om de beleving van het bezoekerspubliek te versterken. De Vereniging voor Geschiedenis en Informatica (VGI) hield daarom op 12 maart een studiemiddag over historische visualisaties.

Gespreksleider Jeroen van Vliet (Digitaal Erfgoed Nederland) stipte het spanningsveld aan tussen schijn en werkelijkheid. Een visualisatie kan immers nooit volledig met de vaak verloren werkelijkheid over-

eenkomen. Interpretatie en artistieke invulling zijn onvermijdelijk. Van Vliet deed daarom een oproep om keuzes altijd te verantwoorden.

Bas Bogaerts (Playing the Past) en Dylan Nagel (Paladin Studios), beide werkzaam op het gebied van driedimensionale visualisaties, deelden die visie. In hun presentaties stonden vooral de kansen voor historische visualisaties centraal, die door musea en erfgoedinstellingen vaak worden gebruikt om de beleving te versterken van moeilijk bereikbaar bezoekerspubliek, zoals schoolgaande jeugd en ouderen.

Johanna Jacobs (hoofdconservator) en Yolande Kortlever (stadshistoricus) van stadspaleis Het Markiezenhof in Bergen op Zoom toonden een praktijkvoorbeeld van interactieve 3D-toepassingen en films. Volgens hen is het cruciaal om audiovisuele middelen alleen in te zetten als die een meerwaarde hebben. Bo-

vendien moet het gebruik laagdrempelig zijn.

Historische visualisaties maken het niet alleen mogelijk om kennis te verkrijgen over het verleden, zo bleek, maar kunnen ook het gevoel geven in het verleden te zijn: een beleving waarvan genoten kan

worden. Dat die beleving vaak niet helemaal correct is, wordt door het grote publiek niet als een probleem ervaren. (T.H.)

www.markiezenhof.nl/
www.paladinstudios.com
www.playingthepast.com/

Conferentie 'OCR in massadigitalisering'

Ruim honderddertig deelnemers uit dertig landen namen op 6 en 7 april deel aan de IMPACT conferentie als gast van de Koninklijke Bibliotheek (KB), de projectleider van dit internationale onderzoeksproject (IMProving ACcess to Text). Het onderwerp, Optical Character Recognition (OCR) in massadigitalisering, is bijzonder actueel: er is grote behoefte aan betere software voor het automatisch digitaliseren van historische teksten. Problemen als beschadigingen van het materiaal, oude lettertypes en ingewikkelde lay-outs vragen om een oplossing.

Openingspreker Pat Manson, hoofd Cultural Heritage and Technology Enhanced Learning van de Europese Commissie, schetste de context: in het i2010 vijfjarenplan voor Digital Libraries heeft de Commissie zich ten doel gesteld het Europese erfgoed digitaal te ontsluiten. Astrid Verheusen (KB) besprak vervolgens enkele problemen waar bibliotheken zich meegeconfronteerd zien bij projectenvoor massadigitalisering, zoals hoge kosten en slechte OCR-kwaliteit. Hoe die kwaliteit te meten is werd toegelicht door Simon Tanner van King's College Digital Consulting, aan de hand van een analyse van twee miljoen gedigitaliseerde krantenpagina's van The British Library. Aansluitend vond een brede discussie plaats over huidige oplossingen en toekomstige uitdagingen op OCR-gebied.

Ook werden vanuit IMPACT enkele eerste resultaten van het project gepresenteerd. Katrien Depuydt (Instituut voor Nederlandse Lexico-

Pat Manson tijdens haar openingstoespraak.

logie) schetste hoe historische lexica de resultaten van OCR kunnen verbeteren, en Asaf Tzadok (IBM) demonstreerde een eerste versie van het Collaborative Correction platform waarmee gebruikers via een online module OCR-resultaten kunnen verbeteren. Dat het loont om gebruikers daarbij te betrekken, bewees ook Rose Holley (National Library of Australia). Ze beschreef hoe bij haar bibliotheek in korte tijd een hechte en betrouwbare online groep OCR-correctors was opgebouwd voor een historisch krantenproject.

Deze eerste IMPACT conferentie slaagde in de opzet om feedback te verzamelen van onderzoekers, leveranciers en experts van diverse bibliotheken. Tegen het einde van het project in 2011 is een vervolgonferentie voorzien, waarin de presentatie van de resultaten centraal staat. (Lieke Ploeger)

www.impact-project.eu/news/ic2009/presentations/

Het Biografisch Portaal als onderzoeksinstrument

Welke rol kan het Biografisch Portaal van Nederland vervullen in het wetenschappelijk onderzoek? Die vraag stond centraal op een symposium op 27 maart, georganiseerd door het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING) en Data Archiving and Networked Services (DANS). Het Biografisch Portaal, waaraan wordt gewerkt onder leiding van het ING, moet gestructureerde en geïntegreerde toegang bieden tot biografische informatiebronnen die op verspreide plaatsen zijn te vinden. De bedoeling is dat het uitgroeit tot dé biografische website van Nederland en een belangrijke plaats gaat innemen in de infrastructuur van het Nederlandse erfgoed.

DANS-directeur Peter Doorn opende het symposium. Hij sprak onder andere over een mogelijke rol van Wikipedia als publicatieplatform voor biografische gegevens. Vervolgens was er aandacht voor de internationale context. Bernard Ebneith, hoofdredacteur van de *Neue Deutsche Biographie*, pleitte voor een Europees biografisch portaal, waarbij afspraken

over 'persistent identifiers' – duurzame webadressen – van personen van groot belang zijn. De hoofdredacteur van het toonaangevende *Oxford Dictionary of National Biography* (DNB), Lawrence Goldman, schetste geschiedenis en opbouw van zijn publicatie. Met 60.000 lemma's is deze de omvangrijkste die ooit verschenen is. De derde spreker, Wijnand Mijnhardt (Descartes Instituut) pleitte voor de totstandkoming van een nieuw Nederlands biografisch woordenboek en benadrukte de wetenschappelijke waarde ervan.

Het middagprogramma draaide rond de vraag wat Nederlandse onderzoekers verwachten van het Biografisch Portaal. Na de demonstratie van een prototype was er een rondetafelgesprek tussen zes wetenschappers. Een betrouwbaar biografisch woordenboek werd als belangrijk gezien voor de wetenschap maar ieder legde zijn eigen nadruk – bijvoorbeeld op de cultuurhistorische context, netwerkanalyse, aandacht voor veronachtzaamde groepen, of familiegeschiedenis. (René van Horik)